

[Viggo Starcke.]

nemlig Danmark, Norge, Finland, Sverige, Holland, Ægypten og Israel. Syv lande fulgte sterling i mindre grad, nemlig Frankrig, Belgien, Italien, Portugal, Vesttyskland, Siam og Argentina. Sytten lande devaluerede ikke, nemlig Schweiz, Østrig, Spanien, Tjekkoslovakiet, Sovjetrusland, Polen, Ungarn, Tyrkiet, Persien, Pakistan, Syrien, Brasilien, Peru, Venezuela, Philippinerne, Hollandsk Indien og Japan — rent bortset fra USA.

Jeg vil i denne sammenhæng gerne spørge den højtærede statsminister, om regeringen ligger inde med oplysninger om forholdene i Schweiz og Tanger. I enhver schweizisk bank kan man omveksle de forskellige valutaer, dollar og sterling, franc, gylden og kroner. Såvidt jeg ved, drejer det sig kun om beløb i pengesedler, som måske stammer fra turister, således at f. eks. større beløb i checks ikke omveksles. Men i Tanger i Nordafrika, der fungerer som en slags frihavn for transithandelen i Middelhavet, går varerne ud og ind, og valutaerne omveksles uden hindring, med velstand i følge og så selvfølgelig kolossale jordværdistigninger som ledsagefænomen. Hvis regeringen kunne fremskaffe nøjere oplysninger fra disse lande, kunne deres erfaringer måske være af værdi for Danmark.

Den højtærede statsminister mente, at vi fra vor side den 18. september havde givet udtryk for, at vi ville nøjes med en mindre devaluering end den, der foregik. Vi har ikke nævnt noget om størrelsen af en eventuel devaluering. Det, vi ønskede, var at nå frem til en solid kurs, der gav udtryk for, hvad kronen virkelig var værd. Hvis den højtærede statsminister mener, at kronen ved en frigivelse ville være faldet endnu mere, må det tages som et udtryk for, at devalueringen set fra den højtærede statsministers synspunkt ikke er ført til bunds, og at kronen således endnu ikke har fået sin hele, fulde værdi udtrykt i sin kursværdi i forhold til sin købekraft. Vi mener, at hvis man havde givet kronen fri og samtidig erhvervslivet frit — men det er ikke det, hvorom vi skal diskutere i dag —, ville man have gjort kronen til hård valuta. Det er fuldstændig rigtigt, at det, vi fra vor side ønsker, er en tilpasning over markedet.

Det er sådan, må man vist sige, at pengene, den officielle økonomiske målestok, principielt bør være lige så tilforladelig, rationel og hæderlig som andre vægt- og måleenheder.

Det er rigtigt, at en simpel frigivelse af kronen kunne føre til, at den danske eksport kunne komme på vildspor, idet den kunne fristes til at søge til de lande, hvor eksportørerne kunne opnå en høj pris og en høj fortjeneste, målt i kroner, i fremmed valuta, som måske ikke ville være af særlig stor værdi for Danmark. Men dette skyldes efter vor opfattelse, at det forskellige prisniveau og den forskellige grad af åben eller opstemmet inflation, som findes i de forskellige lande, ikke kommer til udtryk i vurderingen gennem ansættelsen af de forskellige fremmede penges kurs. Det var det, det ærede medlem hr. Bjørner sigtede til ved sit ændringsforslag til vareforsyningslovens § 3, et forslag, der lød sådan — jeg beder om tilladelse til at citere —:

„Retningslinierne for den valutapolitik, der skal føres i lovens gyldighedstid eller så længe konvertibilitetsmuligheder ikke består, fastsættes efter forhandling mellem Danmarks Nationalbank og ministeriet for handel, industri og søfart under det fornødne hensyn til indre og ydre økonomiske tilstande, herunder hensynet til den reale værdi af de enkelte landes valutaer i samhandelsforholdet med Danmark.“

Vi tillægger en løsning af pengeproblemet en stor betydning uden at ville tabe af syne, at det reelle er de varer, vi producerer, de redskaber og maskiner, vi kan konstruere, de huse, vi kan bygge, og de transportmidler, vi kan anskaffe. Det er netop for at opnå en realitetsvurdering af disse de virkelige økonomiske værdier, at vi har ønsket denne debat og helst en klaring af disse spørgsmål.

En tilpasning til de enkelte lande ville i realiteten betyde, at danske kroner var blevet en hård valuta i lighed med f. eks. Schweiz's. Man må ikke lade sig forlede til at bagatellisere dette pengeproblem, hvilket mange er tilbøjelige til. Det er mærkeligt at se, hvor heftigt menneskenes lidenskaber kan sættes i bevægelse ved relativt små forskydninger i lønforhold, prisansættelser og pristalsberegninger, men de vældige indgreb, som stærke og stadige pengeforringelser er,